

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-23
Besvaras senast
2023-12-07

Till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

2023/24:230 Insatser mot antisemitism

Runt om i världen har de antisemitiska hatbrotten ökat efter Hamas terrorattentat den 7 oktober 2023. Firanden av terrorattentatet har förekommit i flera svenska städer, däribland Stockholm, Helsingborg och Malmö. [1] Detta har lett till att interreligiösa projekt mellan muslimer och judar i Sverige avbrutits. Anmälningarna har ökat med nära 50 procent, och enligt polisen avser det muntliga hot, skadegörelse och fysiska ageranden. Anmälningarna om hets mot folkgrupp med antisemitiska motiv har ökat med 46 procent bara den senaste månaden. [2]

Den tidigare höjda terrorhotnivån har en inverkan på säkerheten mot synagogorna i landet, men den senaste tidens händelser har förvärrat läget ytterligare och riktar sig mot svensk-judar, som uppsöks i sina hem. Judiska kulturutövare vittnar om rädsla och oro när antisemitismen ökar. Säkerheten har höjts på evenemang, och ett flertal har ställts in eller skjutits på framtiden. [3] Judiska församlingar har uppmanat medlemmar att inte tala hebreiska samt att lämna judiska symboler hemma. [4] Polisen har skärpt sin bevakning av judiska inrättningar i storstäderna.

Från Judiska Ungdomsförbundet och rasismforskare kommer uppgifter om en växande antisemitism i skolan. Lärare har svårt att agera vid incidenter. För närvarande saknas utbildningsmaterial och stöd för lärare att samtala om antisemitism, islamofobi samt kriget mellan Israel och Hamas. Skolor med särskilda demokratiutmaningar behöver allokerade resurser i detta syfte för att undgå en situation av ”undvikande pedagogik”, det vill säga att ämnena aldrig berörs i skolan för att undvika konflikt i klassrummen. [5] Särskilt utsatta är svensk-israeliska och svensk-judiska barn i brist på insatser i skolan.

Regeringen har mot bakgrund av detta fattat beslut om ett stärkt stöd om 10 miljoner kronor för 2023 till Judiska Centralrådet för säkerhetshöjande åtgärder som bevakning, akututrustning och katastrofberedskap. Detta stöd är utöver det tidigare aviserade stödet om 30 miljoner kronor för säkerhetshöjande åtgärder. Därtill ändrar man i förordningen om statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder genom att flytta handläggningen av stödet från Kammarkollegiet till Myndigheten för stöd till trossamfund. [6]

Den socialdemokratiskt ledda regeringen 2014–2022 genomförde ett rad insatser för att motverka antisemitism. En del av dessa följer regeringen, upp

och andra har man inte valt att gå vidare med. Men mot bakgrund av den växande antisemitismen i samhället behövs långsiktiga och betydelsefulla insatser.

Därför vill jag ställa följande frågor till kulturminister Parisa Liljestrand:

1. Vad avser ministern och regeringen att vidta för långsiktiga insatser för att motverka antisemitismen i Sverige?
2. Anser ministern att de säkerhetshöjande insatserna för trosamfundens ska permanentas?
3. Kommer ministern att agera för att interreligiösa samverkansprojekt mellan svensk-judiska och svensk-muslimska organisationer ska uppmuntras och återupptas?
4. Kommer ministern att vidta åtgärder mot bakgrund av Brås fördjupade studie av antisemitiska hatbrott 2019 och den senaste tidens anmälningar om hatbrott?
5. Kommer ministern att agera för att fler ungdomar i Sverige ska få genomföra en hågkomstresa?
6. Kommer ministern att verka för handledning och ledarskapslyft inom lärarkåren avseende antisemitism och islamofobi?

[1] SVT, Efter Hamas attack på Israel: Klipp visar firanden i Sverige, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/videoklipp-pastas-visa-firande-hamas-israel-sverige-sprids-sociala-medier>, 9 oktober 2023. Sveriges Radio, Här hyllas Hamas på svenska gator och torg- efter attackerna, <https://sverigesradio.se/artikel/hamas-hyllades-pa-svenska-torg>, 9 oktober 2023.

[2] DN, Hatbrotten mot judar i Sverige ökar kraftigt, <https://www.dn.se/sverige/hatbrotten-mot-judar-i-sverige-okar-kraftigt/>, 7 november 2023.

[3] DN, Höjd säkerhet och inställda evenemang – ökad antisemitism skapar

rädsla bland judiska kulturskapare, <https://www.dn.se/kultur/hojd-sakerhet-och-installda-evenemang-okad-antisemitism-skapar-radsla-bland-judiska-kulturskapare/>, 10 november 2023.

[4] SVT, Judiska församlingens uppmaning i Göteborg: Prata inte hebreiska och lämna judiska symboler hemma, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/judiska-forsamlingens-uppmaning-i-goteborg-prata-inte-hebreiska-och-lamna-judiska-symboler-hemma--p1471s>, 11 oktober 2023.

[5] Framgick i samtal med forskare Christer Mattsson, Göteborgs universitet.

[6] Regeringen, <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/10/stodet-till-judiska-centralradet-forstarks-med-10-miljoner-kronor/>, 25 oktober 2023.

.....

Lawen Redar (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck